

Ο Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών λειτουργεί από το 1995 υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας. Αποτελεί όργανο της πολιτείας που συμβάλλει στη χάραξη και εφαρμογή εθνικής πολιτικής και προγραμμάτων σχετικά με την πρόληψη της χρήσης και διάδοσης των ναρκωτικών, τη θεραπεία, την επαγγελματική και κοινωνική επανένταξη των εξαρτημένων.

Το έργο του πλαισιώνεται από μια σειρά υποστηρικτικών δραστηριοτήτων, όπως: η έρευνα για την παρακολούθηση και κατανόηση του προβλήματος των ναρκωτικών, η αξιολόγηση πρωτοβουλιών και Υπηρεσιών με στόχο τη συνεχή βελτίωση της αποδοτικότητάς τους, η εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού, η παροχή συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών, η επαγγελματική κατάρτιση και προώθηση των απεξαρτημένων και υπό απεξάρτηση ατόμων στην αγορά εργασίας, η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για τις συνέπειες από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, η συνεργασία και ο συντονισμός με αντίστοιχους φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Είπαν για τη «Χιονοστιβάδα»...

Οι άνθρωποι αυτοί βρίσκονται στην άκρη του γκρεμού, παλεύουν με την αδιαφορία και την εχθρότητα. Θέλουν απλά να μην φαίνονται. Δεν ξέρουν πού να απευθυνθούν. Στην ουσία φοβούνται αυτό που τους περιβάλλει. Είναι τόσο παγιδευμένοι που δεν μπορούν να βρουν λύσεις ούτε για τα πιο βασικά, όπως η τροφή και η στέγη. Δύσκολα εμπιστεύονται. Εμείς ήμασταν μέρος του κόσμου τους και γι' αυτό μας άκουσαν με ενδιαφέρον. Έμαθαν πράγματα που δεν ήξεραν. Πρέπει όμως να είμαστε κοντά τους σε πιο σταθερή βάση για να τα κάνουν πράξη.

Παναγιώτης, Jobiste

Δεν είμαι έτοιμη να σταματήσω τα ναρκωτικά. Το να κάνω χρήση με ασφάλεια... είναι ένα βήμα!

Μαρία, Jobiste

Το άγχος και η αγωνία μου για το πώς θα λειτουργήσω στον ρόλο μου αντικαταστάθηκε από ανακούφιση, αίσθημα ικανοποίησης και επάρκειας για όσα πρόσφερα, κυρίως μέσα από τη σχέση που αναπτύχθηκε με τους περιθωριοποιημένους χρήστες. Αισθάνθηκα σημαντική και αυτό με κινητοποίησε να προχωρήσω στους δικούς μου στόχους.

Ελένη, Jobiste

Στη «Χιονοστιβάδα» μιλάς για τη ζωή σου στα ναρκωτικά χωρίς να νιώθεις ότι κάποιος σε κρίνει. Σέβονται την πραγματικότητά σου.

Γιώργος, ενεργός χρήστης

Άκουσα με προσοχή όσα μου έλεγε ο «streetworker», γιατί ήταν σαν εμένα, ξέρει πώς ζω και σκέφτομαι γιατί ήταν πρώην χρήστης. Τον εμπιστεύτηκα... Ίσως υπάρχει ελπίδα και για μένα.

Κωστής, ενεργός χρήστης

Οι ξεχωριστοί μας συνεργάτες πέτυχαν! Νοιάστηκαν! Στοχάστηκαν,

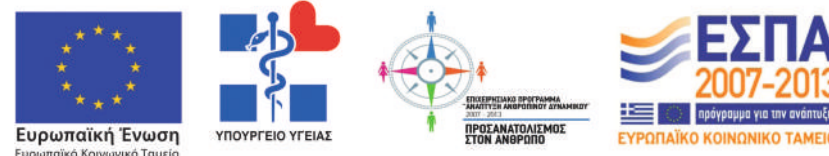
Έψαξαν, βρήκαν! Και προσέφεραν! Η ομάδα λειτουργήσε με συνέπεια και διακριτικότητα. Αφού η προσφορά καταξιώνεται με τη σιωπηλή δουλειά! Τότε μας φέρνει τη χαρά. Ετσι το λέει και ο ποιητής ο Λάο Τσε. «Η σιωπή είναι καλή όταν κλείνει μέσα της την χαρά, αλλιώς τη φοβάμαι». Η προσφορά τους και η δουλειά τους μας κάνει χαρούμενους. Να το διαδώσουμε!

**Λίτσα Λαγάκου,
Επιστημονικά Υπεύθυνη Έργου**

Επιχείρηση «ΧΙΟΝΟΣΤΙΒΑΔΑ»
Υπηρεσία ενημέρωσης και παροχής βοήθειας στους ενεργούς χρήστες
Μια μέθοδος για την πρόληψη και τη μείωση της βλάβης από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών

Διάδωσέ το...

Το μήνυμα της πρόληψης μπορεί να μεταδοθεί από φίλο σε φίλο...

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Αβέρωφ 21, 10433 Αθήνα
okana@okana.gr T 210 - 88 98 200
www.okana.gr

Το πλαίσιο

Η πρόληψη και ο περιορισμός των επιβλαβών συνεπειών από τη χρήση ουσιών αποτελεί πάγιο στόχο των στρατηγικών «μείωσης της βλάβης» των χωρών της Ευρώπης. Σε αυτό το πλαίσιο αποδεικνύονται εξαιρετικά σημαντικές οι ενέργειες για την προαγωγή και αγωγή υγείας και την καταγραφή του προφίλ και των αναγκών εκείνων των χρηστών ουσιών που για οποιοδήποτε λόγο δεν έχουν πρόσβαση σε θεραπευτικές ή άλλες δομές υποστήριξης. Ως απάντηση σε αυτή την ανάγκη προσέγγισης του πληθυσμού των ενεργών χρηστών, ο ΟΚΑΝΑ λειτούργησε την περίοδο 2012 - 2014, πρώτη φορά σε μεγάλη έκταση, το πρωτοποριακό πρόγραμμα Επιχείρησης: «Χιονοστιβάδα» σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Το πρόγραμμα

Η «Χιονοστιβάδα» δεν είναι απλά ένα πρόγραμμα προσέγγισης χρηστών και διάδοσης μηνυμάτων πρόληψης για τα μεταδιδόμενα νοσήματα και την ασφαλή χρήση. Αποτελεί μια τεχνική δημιουργίας δικτύων ανάμεσα στον κρυμμένο πληθυσμό των χρηστών και έτσι ένα μέσο διάχυσης μηνυμάτων με γεωμετρική πρόοδο. Η βασική ιδέα συνίσταται στη στρατολόγηση (πρώην) τοξικοεξαρτημένων ή θεραπευομένων των Προγραμμάτων Υποκατάστασης και λειτουργικών ενεργών χρηστών για μια εργασία πρόληψης σε χώρους προσέγγισης εκτός δομών (πιάτσες).

Στόχοι

- Ευαισθητοποίηση των περιθωριοποιημένων χρηστών** σχετικά με τους κινδύνους μετάδοσης νοσημάτων όπως το AIDS και η ηπατίτιδα μέσω της χρήσης και ενημέρωση για τους τρόπους πρόληψης και προστασίας από περαιτέρω επιδείνωση της υγείας τους.
- Ενημέρωσή τους για τις διάφορες **υπηρεσίες άμεσης πρόσβασης**, όπου μπορούν να αποκτήσουν τα μέσα για την προστασία της υγείας τους (π.χ. πολυιατρεία, υπηρεσίες streetwork, ανταλλαγής συριγγών, ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, κινητές μονάδες, ειδικά ασθενοφόρα, αριθμοί κλήσης πρώτων βοηθειών).
- Συγκέντρωση πληροφοριών** μέσω ερωτηματολογίων σχετικά με τη γνώση και συμπεριφορά των ενεργών χρηστών σε ό,τι αφορά τα λοιμώδη νοσήματα και την ασφαλή χρήση και καταγραφή των αναγκών τους για την αξιοποίηση δράσεων προς όφελός τους.
- Βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών** του ΟΚΑΝΑ, τόσο στον τομέα των Υπηρεσιών Άμεσης Πρόσβασης όσο και στα Προγράμματα Υποκατάστασης.

Ο ρόλος των Jobistes

Βασική ιδέα της «Χιονοστιβάδας» είναι ότι το μήνυμα της πρόληψης μπορεί να μεταδοθεί από φίλο σε φίλο. Έτσι, κεντρικό ρόλο στην προσέγγιση και ενημέρωση των χρηστών αναλαμβάνουν ομότιμοί τους, πρώην ή και ενεργοί χρήστες, οι οποίοι στο πλαίσιο του προγράμματος αποκαλούνται Jobistes. Η συνεργασία με τους Jobistes είναι ανεκτίμητη λόγω της εμπειρίας τους αλλά και του κύρους που απολαμβάνουν από τους προσεγγιζόμενους χρήστες, καθώς συχνά είναι οι μόνοι συνομιλητές που οι χρήστες είναι διατεθειμένοι να αναγνωρίσουν.

Οι Επιχειρήσεις

Από τον Ιούνιο 2012 έως τον Οκτώβριο 2014 ο ΟΚΑΝΑ υλοποίησε συνολικά 41 επιχειρήσεις «Χιονοστιβάδα» στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη με τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Επιμορφώθηκαν 41 βασικοί εμπυχωτές/εκπαιδευτές - εξειδικευμένα στελέχη του ΟΚΑΝΑ για θέματα αγωγής και προαγωγής υγείας των ενεργών χρηστών και για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.
- Κάθε εμπυχωτής/εκπαιδευτής ανέλαβε την εκπαίδευση μιας ομάδας 10-13 Jobistes για θέματα ασφαλούς χρήσης και πρόληψης μετάδοσης ασθενειών αλλά και για τον τρόπο συμπλήρωσης ενός ερωτηματολογίου, ενώ συνεργάστηκε μαζί της για την ανάδειξη τεχνικών προσέγγισης των ενεργών χρηστών. Συνολικά υλοποιήθηκαν 41 τριήμερα σεμινάρια σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, κατά τα οποία εκπαιδεύτηκαν 368 Jobistes.
- Κάθε ένας από τους Jobistes προσέγγισε 12 ενεργούς χρήστες που βρίσκονταν εκτός θεραπευτικών προγραμμάτων και μιλώντας τους στη δική τους γλώσσα για τον HIV, την ηπατίτιδα και συναφείς κινδύνους, τους ενημέρωσε για τον τρόπο προστασίας τους. Παράλληλα, τους έδωσε έντυπο υλικό με υπηρεσίες, στις οποίες μπορούν να απευθυνθούν για βοήθεια και υλικό για ασφαλή χρήση (σύριγγες, προφυλακτικά, τάσι κ.ά.), ενώ συμπλήρωσε ερωτηματολόγιο με πληροφορίες για το προφίλ και τις ανάγκες τους. Οι Jobistes καθόλη τη διάρκεια της δράσης τους δέχονταν υποστήριξη από τον εκπαιδευτή τους ή τα υπόλοιπα μέλη της επιχείρησης. Συνολικά, προσεγγίστηκαν 4.324 ενεργοί χρήστες (2.663 στην Αθήνα και 1.661 στη Θεσσαλονίκη) και διανεμήθηκαν 86.480 σύριγγες.

Ταυτότητα Προγράμματος

Η Επιχείρηση «Χιονοστιβάδα»: Υπηρεσίες ενημέρωσης και παροχής βοήθειας στους ενεργούς χρήστες για τη πρόληψη και μείωση της βλάβης από τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών, αποτελεί το Υποέργο 1 της πράξης: «Αγωγή και Προαγωγή της υγείας των χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών» (MIS 339476) και εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού». Υλοποιήθηκε σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007 - 2013 και συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους.

Οφέλη

Η υλοποίηση της Επιχείρησης «Χιονοστιβάδα» είχε πολλαπλά οφέλη:

Για τους ενεργούς χρήστες

Ενημέρωση για τα λοιμώδη νοσήματα. Κινητοποίηση για την προάσπιση του ατομικού τους συμφέροντος και για αλλαγή των επικίνδυνων συμπεριφορών που σχετίζονται με τη χρήση

Πληροφόρηση για θεραπευτικά προγράμματα ή άλλες δομές υποστήριξης και ενθάρρυνσή τους για συμμετοχή σε αυτά

Μείωση της βλάβης από τη χρήση ουσιών και πρόληψη της επιδείνωσης της υγείας τους

Για τους Jobistes

Ενίσχυση της αυτοπεποίθησής τους μέσω της αντιμετώπισής τους ως ισότιμων αμειβόμενων συνεργατών με κεντρικό ρόλο στον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή του προγράμματος.

Απόκτηση χρησίων γνώσεων και σημαντικών δεξιοτήτων επικοινωνίας

Προσφορά διεξόδου και παροχή κινήτρων για απεξάρτηση ή/και κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη

Αξιοποίηση της εμπειρίας τους για παροχή βοήθειας σε άλλους χρήστες

Για τους φορείς θεραπείας

Προσέγγιση και καταγραφή του προφίλ και των αναγκών των ενεργών χρηστών που βρίσκονται εκτός θεραπευτικών προγραμμάτων και απόκτηση χρησίων πληροφοριών (όπως κοινωνικό-δημογραφικά στοιχεία, ιστορικά χρήσης, γνώσεις, στάσεις και συμπεριφορές σχετικά με την ασφαλή χρήση και τα λοιμώδη νοσήματα) για τον καλύτερο σχεδιασμό και επαναπροσανατολισμό των προγραμμάτων πρόληψης, άμεσης πρόσβασης και θεραπείας.

Δημιουργία μιας ισότιμης σχέσης σύμπραξης με τους πρώην χρήστες / συνεργάτες (Jobistes) βασισμένης στην αποδοχή και τον σεβασμό, μέσα από την οποία γίνεται πολύτιμη ανταλλαγή γνώσεων και προκύπτουν νέες προοπτικές τόσο για τους επαγγελματίες όσο και για τους ίδιους.

Για όλη την κοινότητα

Προάσπιση της δημόσιας υγείας μέσω της μείωσης της μετάδοσης λοιμωδών νοσημάτων Συμβολή στην εξοικονόμηση χρημάτων από τη μείωση των απαιτούμενων δαπανών για θεραπείες για τον HIV και την ηπατίτιδα

Μείωση της παραβατικής συμπεριφοράς και της εγκληματικότητας που σχετίζεται με τη χρήση ουσιών

Αύξηση των χρηστών που θα κινητοποιηθούν για θεραπεία ή άλλου είδους υποστήριξη

